

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 91/2022 van 13 mei 2022

Betreft: Advies over het artikel X+10 van het voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (CO-A-2022-082)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");
aanwezig: mevrouw Marie-Hélène Descamps, de heer Yves-Alexandre de Montjoye en de heer Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van heer Frank Vandenbroucke, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, ontvangen op 23 maart 2022;

Brengt op 13 mei 2022 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid verzocht op 23 maart 2022 om het advies van de Autoriteit aangaande artikel X+10 van het voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (hierna "het voorontwerp").
2. In de strijd tegen sociale fraude, enerzijds, en een optimale besteding van de middelen van de verplichte ziekteverzekering, anderzijds, wordt de Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle (hierna "DGEC"), in navolging van artikelen 139¹ e.v. van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (hierna "ziekteverzekeringswet"), belast met de controle, het vaststellen en, in voorkomend geval, het

¹ Artikel 139 van de ziekteverzekeringswet bepaalt wat volgt:

« In het Instituut wordt een Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle ingesteld [...], hij wordt ermee belast:

1° Informatie te verstrekken aan de zorgverleners teneinde inbreuken op deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten te voorkomen; de informatie betreft in het bijzonder de aanbevelingen en de indicatoren bedoeld in artikel 73.

2° De verstrekkingen van de verzekering voor geneeskundige verzorging te evalueren in het licht van de bepalingen van artikel 73 op basis van :

a) de indicatoren van manifeste afwijking in vergelijking met de aanbevelingen van goede medische praktijkvoering, als bedoeld in artikel 73, § 2;

b) de indicatoren, bepaald door het Comité voor evaluatie van de medische praktijk inzake geneesmiddelen, bedoeld in artikel 73, § 2, tweede lid;

c) de kwantiteit van de voorgeschreven of verleende verstrekkingen beoordeeld conform artikel 73, § 4;

3° de verstrekkingen van de verzekering voor geneeskundige verzorging te controleren op het vlak van de realiteit en conformiteit met de bepalingen van deze wet, van haar uitvoeringsbesluiten en verordeningen en van de overeenkomsten en akkoorden afgesloten krachtens deze zelfde wet;

4° de geneeskundige controle van de prestaties van de uitkerings- en moederschapsverzekering verzekerden;

5° uitvoering te geven aan de beslissingen van zijn Leidend ambtenaar of door de door hem aangewezen ambtenaar, zijn Comité, de Kamers van eerste aanleg en de Kamers van beroep, bedoeld in artikel 144;

6° de betwistingen met de zorgverleners over de toepassing van artikel 73bis bij de Kamers van eerste aanleg aanhangig te maken, onder voorbehoud van de bevoegdheid van de Leidend ambtenaar zoals bepaald in artikel 143.

De Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle informeert daarenboven elke maand het Comité van de zaken die hij aanhangig heeft gemaakt bij de Kamers van eerste aanleg, (die hij afgesloten heeft met een waarschuwing of een opmerking), evenals de zaken waarin de zorgverlener vrijwillig de waarde van de ten onrechte geattesteerde verstrekkingen heeft terugbetaald;

7° beroep in te stellen tegen de beslissingen van de Kamers van eerste aanleg of administratief cassatieberoep in te stellen bij de Raad van State tegen beslissingen van de Kamers van beroep, zonder voorafgaandelijke machtiging van noch latere goedkeuring door het Comité. »

sanctioneren van inbreuken² door zorgverleners op de bepalingen van deze ziekteverzekeringswet en diens uitvoeringsbesluiten³.

3. Artikel X+10 van het voorontwerp strekt ertoe een nieuw artikel 150/1⁴ in de ziekteverzekeringswet in te voegen, zodat de inspecteurs van DGEC in het kader van hun controleopdracht bij het centraal aanspreekpunt van de Nationale Bank van België (hierna "CAP") de nodige gegevens kunnen opvragen om de titularis te identificeren van de bankrekening waarop de verplichte ziekteverzekeringssuitkeringen worden gestort. Indien deze gegevens nog niet beschikbaar zijn bij het CAP, kunnen zij worden opgevraagd bij een bank-, wissel-, krediet- of spaarinstelling.
4. Het voorontwerp voorziet derhalve in twee nieuwe verwerkingen van persoonsgegevens, namelijk :
 - de toegang door de inspecteurs van DGEC tot bepaalde gegevens bij het CAP, overeenkomst artikel 4 van de wet van 8 juli 2018 *houdende organisatie van een centraal*

² Hierbij kan in het bijzonder worden verwezen naar artikel 73bis, van de ziekteverzekeringswet:

« "Onverminderd eventuele straf- en/of tuchtrechtelijke vervolging, en onafgezien van de bepalingen uit de overeenkomsten of verbintenissen bedoeld in Titel III, is het de zorgverleners en gelijkgestelden verboden, op straffe van de maatregelen voorzien in artikel 142, § 1 :

1° reglementaire documenten die de terugbetaling toelaten van de geneeskundige verstrekkingen op te stellen, te laten opstellen, af te leveren of te laten afleveren wanneer de verstrekkingen niet werden verleend of afgeleverd of wanneer zij werden verleend of afgeleverd gedurende een tijdelijke of definitieve periode van verbod tot uitoefening van het beroep;

2° hogervermelde reglementaire documenten op te stellen, te laten opstellen, af te leveren of te laten afleveren wanneer de verstrekkingen niet voldoen aan de voorwaarden bepaald in deze wet, in haar uitvoeringsbesluiten en verordeningen, in de overeenkomsten en akkoorden afgesloten krachtens deze zelfde wet en/of verstrekkingen bedoeld in artikel 34 voor te schrijven gedurende een tijdelijke of definitieve periode van verbod tot uitoefening van het beroep;

3° hogervermelde reglementaire documenten op te stellen, te laten opstellen, af te leveren of te laten afleveren wanneer de uitgevoerde verstrekkingen noch preventief, noch curatief zijn in de zin van artikel 34;

4° verstrekkingen bedoeld in artikel 34 uit te voeren die overbodig of onnodig duur zijn in de zin van artikel 73;

5° verstrekkingen bedoeld in artikel 34 voor te schrijven die overbodig of onnodig duur zijn in de zin van artikel 73;

6° farmaceutische specialiteiten bedoeld in artikel 35bis, § 10, tweede lid, voor te schrijven boven de drempels bepaald door de indicatoren, zonder voldoende de aanbevelingen na te leven zoals bepaald in artikel 73, § 2, tweede lid;

7° reglementaire documenten niet af te leveren wanneer de aflevering ervan verplicht is of reglementaire documenten op te stellen, te laten opstellen, af te leveren of te laten afleveren die onregelmatig zijn zonder dat de vergoedingsvoorwaarden van de geneeskundige verstrekkingen in het gedrang komen;

8° de zorgverleners aan te zetten tot het voorschrijven of uitvoeren van overbodige of onnodig dure verstrekkingen.

9° voorschotten te ontvangen buiten de in artikel 53, § 1/1, bedoelde grenzen;

[...]»

³ Artikel 2, n van de ziekteverzekeringswet *definieert* 'zorgverleners' als volgt:

« "de beoefenaars van de geneeskunst, de kinesitherapeuten, de verpleegkundigen, de paramedische medewerkers, de zorgkundigen, de verplegingsrichtingen, de inrichtingen voor revalidatie en herscholing en de andere diensten en instellingen; Worden voor de toepassing van de artikelen 53, § 1, § 1bis en § 1ter, 73bis, 77sexies, 142 en 144 gelijkgesteld met zorgverleners, de natuurlijke of rechtspersonen die hen tewerkstellen, die de zorgverlening organiseren of die de inning van de door de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging verschuldigde bedragen organiseren." »

⁴ « Art. 150/1 § 1. In het kader van zijn controleopdrachten kan het inspecterend personeel van de Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle aan het centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten gehouden door de Nationale Bank van België de nodige gegevens voor de identificatie van de titularis van de bankrekening waarop de betalingen van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging worden verricht.

Wanneer deze gegevens nog niet beschikbaar zijn bij het centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten gehouden door de Nationale Bank van België, kunnen zij specifiek worden gevraagd aan een bank-, wissel-, krediet- of spaarinstelling.

2. Deze gegevens betreffen het IBANrekeningnummer, de volledige identiteit van de titularis van de bankrekening, met inbegrip van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen indien het een natuurlijke persoon betreft of zijn inschrijvingsnummer bij de Kruispuntbank van Ondernemingen indien het een rechtspersoon betreft..

Zij worden bewaard in het elektronisch dossier bedoeld in artikel 146ter.»

aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest (hierna "de wet van 8 juli 2018"), en

- indien dergelijke gegevens nog niet bij het CAP beschikbaar zijn, toegang tot dergelijke gegevens bij een bepaalde bank-, wissel-, krediet- of spaarinstelling.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

a. Rechtsgrond en legaliteitsbeginsel

5. De verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een wettelijke verplichting en/of voor de uitoefening van een opdracht van algemeen belang of in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag die aan een verwerkingsverantwoordelijke is toevertrouwd, moet overeenkomstig artikel 6.3 van de AVG, gelezen in het licht van overweging 41, worden geregeld door duidelijke en nauwkeurige regelgeving, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn. Bovendien is het volgens artikel 22 Grondwet noodzakelijk dat de 'wezenlijke elementen' van de gegevensverwerking door middel van een formele wettelijke norm (wet, decreet of ordonnantie) worden vastgesteld. Wanneer de gegevensverwerking een belangrijke inmenging vormt op de rechten en vrijheden van de betrokkenen, zoals in het onderhavige geval, moeten de volgende essentiële elementen door de wetgever worden vastgesteld: het (de) precieze doeleinde(n), de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij die vanzelfsprekend is), de (categorieën) gegevens die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van dit (deze) doeleinde(n), de mogelijke (categorieën) ontvangers en de bewaartermijn van de gegevens en de eventuele beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 AVG.

b. Doeleinden

6. Zoals blijkt uit paragraaf 1 van het ontwerpartikel 150/1 zijn de gegevensverwerkingen bedoeld om de inspecteurs van DGEC in het kader van hun controleopdracht, in staat te stellen de titularissen te identificeren van de bankrekeningen waarop de verplichte betalingen voor de ziekteverzekering worden gestort.
7. Dit doel wordt verder bevestigd door de memorie van toelichting: «*Het nagestreefde doel is dus om de personen die titularis zijn van een bankrekening op een precieze wijze te identificeren en dus niet het nazicht van de financiële verrichtingen op die bankrekeningen*».

8. Dit doeleinde is welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd, overeenkomstig artikel 5.1, b) van de AVG.

c. Minimale gegevensverwerking

9. In het ontwerpartikel 150/1, §2, worden de persoonsgegevens in kwestie limitatief opgesomd. Het betreft:
- het IBANrekeningnummer,
 - de volledige identiteit van de titularis van de bankrekening, met inbegrip van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen indien het een natuurlijke persoon betreft of zijn inschrijvingsnummer bij de Kruispuntbank van Ondernemingen indien het een rechtspersoon betreft.
10. Overeenkomstig artikel 5.1.c) van de AVG zijn deze gegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden.
11. De Autoriteit wenst de aandacht van de aanvrager te vestigen op het feit dat het verzoek om informatie bij het CAP met redenen omkleed moet zijn en moet worden gedaan in overeenstemming met de wet, die onder meer in artikel 8, §2, 2°, bepaalt dat elk verzoek om informatie aan het CAP moet zijn gerechtvaardigd, met redenen omkleed en in overeenstemming met het door de wetgever omschreven doel. Dit houdt de verplichting in voor het inspectiepersoneel van DGEC om de noodzaak van toegang tot de relevante CAP-gegevens op concrete en evenredige wijze te rechtvaardigen teneinde de titularissen van bankrekeningen te identificeren waarop de betalingen van de verplichte ziekteverzekering worden overgemaakt.
12. Voorts is het aan de Nationale Bank, als verwerkingsverantwoordelijke bij wie het verzoek om informatie wordt ingediend, om ervoor te zorgen dat alleen de bovengenoemde gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van de taak van het DGEC-inspectiepersoneel, aan hen worden meegedeeld. Ook moet rekening worden gehouden met de regelgeving inzake de mededeling van de gegevens uit gegevensbanken, zoals het CAP. Zo moet overeenkomstig artikel 20 van de WVG⁵ een systematische verstrekking van gegevens tussen een publiekrechtelijke rechtspersoon die afhankelijk is van de federale staat, zoals de Nationale Bank, en een andere federale instantie, zoals de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, formeel worden

⁵ Wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

vastgelegd in een protocol tussen de verstrekkeende en de ontvangende verantwoordelijke voor de verwerking⁶⁷.

13. Met betrekking tot het verzoek om toegang tot bank-, wissel-, krediet- of spaarinstellingen krachtens het ontwerpartikel 150/1, § 1, lid 2, merkt de Autoriteit op dat dit niet voldoende geregeld is en de betrokken personen derhalve blootstelt aan het risico dat dergelijke verzoeken op onevenredige of onrechtmatige wijze worden gedaan. In deze omstandigheden zou het wetsontwerp moeten worden aangepast om op zijn minst te bepalen dat dergelijke verzoeken om toegang gemotiveerd en legitiem moeten zijn en het door de wetgever omschreven doel moeten respecteren, en dat verzoeken om raadpleging moeten worden geregistreerd (met vermelding van de reden voor het verzoek). Bovendien moeten deze instellingen, als verantwoordelijken voor de verwerking waarop het verzoek om informatie betrekking heeft, ervoor zorgen dat alleen relevante en noodzakelijke gegevens aan de DGEC-inspecteurs worden doorgegeven, zodat deze hun controletaak kunnen uitvoeren.

d. Bewaartermijn

14. Het tweede lid van paragraaf 2 van artikel 150/1 bepaalt dat de gegevens «worden bewaard in het elektronisch dossier bedoeld in artikel 146ter ».
15. Naar aanleiding van een verzoek om meer informatie heeft de aanvrager meegedeeld dat artikel 146ter in de ziekteverzekeringwet zal worden ingevoegd bij artikel 106 van het wetsontwerp *houdende diverse bepalingen inzake gezondheid* (dat op 21 december 2021 in de commissie is goedgekeurd⁸). Dit laatste artikel strekt ertoe in titel VII, hoofdstuk II, van de ziekteverzekeringwet een afdeling I *quater* in te voegen, bestaande uit de artikelen 146 *ter* tot en met 146 *quaterquies* betreffende elektronische dossiers, diensten en handtekeningen. Over dit onderdeel van het wetsontwerp heeft de Autoriteit advies nr. 171/2021 van 4 oktober 2021 uitgebracht⁹.

⁷ Zie hiervoor de aanbeveling nr. 02/2020 van 31 januari 2020 van de Autoriteit betreffende *de draagwijdte van de verplichting om een protocol te sluiten om de mededelingen van persoonsgegevens door de federale publieke sector de formaliseren* <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-02-2020.pdf>

⁸ Het wetsontwerp kan geraadpleegd worden via deze link: <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/55/2320/55K2320011.pdf>

⁹ Het advies nr. 171/2021, te raadplegen via: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-179-2021.pdf>

16. De Autoriteit merkt op dat in artikel 106 van bovengenoemd wetsontwerp de opmerking is verwerkt die de Autoriteit destijds had gemaakt over de invoeging van twee afzonderlijke bewaartermijnen¹⁰ :

- een termijn van dertig jaar voor zaken die aanhangig zijn gemaakt bij de kamers van eerste aanleg en beroep van DGEC
- een termijn van tien jaar vanaf de sluiting van het dossier voor alle andere dossiers.

17. De Autoriteit neemt hiervan akte.

e. Bijkomende opmerking

18. Gezien de bijzonder grote inmenging van het DGEC-inspectiepersoneel bij het CAP, in het recht op bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen, is de Autoriteit van oordeel dat omwille van de transparantie, het belangrijk is dat in het ontwerp een bepaling wordt opgenomen die erin voorziet dat over deze toegangsverzoeken jaarlijks statistieken worden opgesteld betreffende het aantal toegangsverzoeken, het aantal ingewilligde en afgewezen toegangsverzoeken, het aantal betrokken personen en de gevolgen van deze toegangsverzoeken (beslissing tot opschorting van de betalingen in het kader van de derdebetalersregeling of, integendeel, het uitblijven van een dergelijke beslissing, geschillen) en dat deze statistieken worden bekendgemaakt¹¹.

19. In dezelfde geest is de Autoriteit van mening dat een soortgelijke bepaling in de wet van 8 juli 2018 moet worden opgenomen.¹².

OM DIE REDENEN, is de Autoriteit

van oordeel dat de volgende aanpassing in het ontwerp moet worden aangebracht :

- artikel 150/1, aanpassen in overeenstemming met de opmerkingen in punt 13 ;
- een bepaling invoegen dat verzoeken om toegang van DGEC-inspectiepersoneel tot het CAP en tot de betrokken bank-, wissel-, krediet- of spaarinstellingen onderworpen

¹⁰ Zie de punten 12 – 13 van het advies nr. 171/2021.

¹¹ Zie in dezelfde zin punt e. advies 33/2022 van de Autoriteit van 16 februari, raadpleegbaar via deze link : <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-33-2022.pdf>

¹² *Idem.*

worden aan jaarlijkse statistieken en dat deze statistieken worden gepubliceerd (punt 18) ;

vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op:

- de noodzaak om de mededeling van de betrokken gegevens te formaliseren door het sluiten van een protocolakkoord overeenkomstig artikel 20 van de WVG (punt12) ;
- op het feit dat het noodzakelijk is om in de wet van 8 juli 2018 *houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van de toegang tot het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest*, een bepaling toe te voegen dat het centraal contactpunt jaarlijks statistieken opstelt over het aantal verzoeken om toegang, de overheidsinstanties die deze verzoeken indienen, het aantal verleende en geweigerde toegangen, het aantal betrokken personen en het effect van deze toegang, en dat deze statistieken worden gepubliceerd (punt 19).

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Jean-Michel Serna - Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum